

Podsumowanie zmian w PIT w 2022 roku

Ewelina Dulęba

Rok 2022 to zdecydowanie rewolucja w podatku dochodowym od osób fizycznych.

Akty prawne, które wprowadziły najwięcej zmian to zdecydowanie:

- ustawa z dnia 29.10.2021 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw - Polski Ład 1.0
- ustawa z dnia 9.06.2022 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw - Polski Ład 2.0
- ustawa z dnia 7.10.2022 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw - Polski Ład 3.0

Przeanalizujemy zatem najważniejsze zmiany wprowadzone w ramach Polskiego Ładu.

1. Obniżka PIT z 17% na 12%

Nowa, niższa stawka podatkowa dotyczy każdego podatnika uzyskującego dochody na skali podatkowej, bez względu na źródło osiąganych przychodów, wysokość przysługujących kosztów uzyskania przychodu, fakt zatrudnienia u kilku pracodawców, czy też równoczesnego pobierania emerytury. Nowe rozwiązanie dotyczy oczywiście również przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą opodatkowaną według skali podatkowej.

Skala podatkowa przedstawia się następująco:

Podstawa obliczenia podatku w złotych		Podatek wynosi
ponad	do	
	120.000	12% minus kwota zmniejszająca podatek 3.600 zł.
120.000		10.800 zł. + 32% nadwyżki ponad 120.000 zł.

Zmianie nie uległa granica pierwszego progu podatkowego, która wynosi 120.000 zł. Podatek od podstawy do 120.000 zł. wynosi 12% minus kwota zmniejszająca podatek.

Podatek od nadwyżki ponad kwotę 120.000 również pozostał taki sam czyli wynosi 32%.

Podatek obniżony został w ramach Polskiego Ładu 2.0, a niższy podatek przy zastosowaniu 12% stawki pobierany jest od 1 lipca, na etapie zaliczek na podatek. Natomiast ostateczny zysk tej zmiany będzie odczuwalny przy rozliczeniu podatku dochodowego już za rok bieżący.

2. Nowe zasady obliczania kwoty wolnej od podatku

Polski Ład wprowadził od 1 stycznia 2022 roku wyższą kwotę wolną od podatku. Wynosi ona 30.000 zł. W związku z omówioną wcześniej obniżką stawki podatku w pierwszym przedziale skali podatkowej w trakcie roku zmienił się sposób obliczania kwoty zmniejszającej podatek. Kwota ta wynosi 3.600 zł. (30.000 zł. x 12%). Co za tym idzie, zmianie uległa również kwota zmniejszająca zaliczki na podatek dochodowy - wynosi ona 300 zł. (1/12 kwoty zmniejszającej podatek czyli 3.600/12).

3. Likwidacja ulgi dla klasy Średniej - hipotetyczny podatek

Polski Ład 1.0 wprowadził ulgę dla klasy Średniej - rozwiązanie, które od samego początku budziło wiele pytań i wątpliwości. Możliwość skorzystania z niej mieli podatnicy uzyskujący przychody z umowy o pracę oraz z działalności gospodarczej opodatkowanej wg skali podatkowej mieszczące się w przedziale 68.412 zł - 133.692 zł. w skali roku.

Z uwagi na kontrowersje jakie budziła ta ulga, skomplikowane algorytmy liczenia i brak możliwości skorzystania z niej choćby przez emerytów czy zleceniobiorców, ustawodawca postanowił ją zlikwidować w ramach Polskiego Ładu 2.0, wprowadzając jednocześnie rozwiązania, które mają zrekompensować jej likwidację (obniżka podatku z 17 na 12%).

Jednocześnie w ustawie Polski Ład 2.0 wprowadzono przepis (art. 26) zgodnie z którym, w przypadku gdy podatek należny za 2022 r. jest wyższy od **hipotetycznego podatku** należnego za 2022 r., właściwy naczelnik urzędu skarbowego zwraca podatnikowi kwotę tej różnicy. Ma to odniesienie do podatników, którzy w 2022 r. mogliby skorzystać z ulgi dla klasy Średniej, gdyby ta nie została zlikwidowana.

Co ważne hipotetyczny podatek czyli podatek liczony z uwzględnieniem ulgi, uwzględniał będzie również skalę podatkową w brzmieniu na dzień 30 czerwca 2022 r. czyli przed wprowadzeniem obniżki z 17% na 12%.

4. Możliwość odliczenia składek zdrowotnych od dochodu

W 2022 r. podatnicy utracili możliwość pomniejszania podatku dochodowego o część zapłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne. Od lipca, w ramach Polskiego Ładu 2.0 wprowadzono jednak pewne ulgi w zakresie składek zdrowotnych.

Zostały one przewidziane dla:

- podatników opodatkowanych podatkiem liniowym,
- podatników, którzy opodatkowują przychody z działalności gospodarczej ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych,
- podatników opodatkowanych kartą podatkową.

Podatek liniowy - składka zdrowotna do odliczenia

Dla podatników rozliczających się na zasadach podatku liniowego wprowadzono możliwość odliczenia od podstawy obliczenia podatku (dochodu) lub zaliczenia do kosztów uzyskania przychodów z działalności gospodarczej – zapłaconej przez podatnika składki na ubezpieczenie zdrowotne:

- z tytułu działalności pozarolniczej opodatkowanej w tej formie,
- za osoby współpracujące z podatnikiem opodatkowanym w tej formie.

Wprowadzono jednak limit odliczenia - na 2022 rok wynosi on 8700 zł.

Wysokość limitu będzie podlegała corocznemu podwyższeniu. Limit obliczony zostanie na bazie rocznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ogłoszonej w roku poprzednim na podstawie art. 19 ust. 10 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

Limit będzie stanowił kwotę stanowiącą 4,9% (stawka składki na ubezpieczenie zdrowotne płaconych przez podatników opodatkowanych podatkiem liniowym) z 30-krotności prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej (w 2022 r. 177 660 zł). Zatem na kwotę limitu składa się kwota obliczona wg wzoru $177.660 \text{ zł} \times 4,9\%$. W roku 2022 r. kwota ta stanowi 8.705 zł, ale w przepisie zaproponowane zostało zaokrąglanie kwoty przysługującego odliczenia do pełnych stu złotych, czyli kwota ta wyniesie 8.700 zł.

Ile maksymalnie zyska podatnik na nowym rozwiązaniu?

$$8\ 700 \text{ zł} \times 19\% = 1\ 653 \text{ zł}.$$

Ryczałt - odliczenie składki zdrowotnej

W przypadku podatników opłacających ryczałt od przychodów ewidencjonowanych 50% zapłaconych składek zdrowotnych może zostać odliczone od przychodu. Odliczeniu podlegają składki zapłacone w roku podatkowym w związku z działalnością opodatkowaną w formie ryczałtu:

- z tytułu prowadzenia tej działalności pozarolniczej
- za osoby współpracujące z podatnikiem opodatkowanym w tej formie.

Składki podlegają odliczeniu jeżeli nie zostały zwrócone podatnikowi w jakiegokolwiek formie.

Ile zatem skorzysta na zmianie podatnik, który opodatkowuje przychody z działalności ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych?

Założmy, że podatnik świadczy usługi opodatkowane ryczałtem 8,5%.

Składkę zdrowotną opłaca na podstawie przychodów z roku poprzedniego. Miesięczna składka wynosi 559,89 zł.

W miesiącu zyska więc (bez stosowania zaokrągleń) 23,80 zł.:

$$(559,89 \times 50\%) \times 8,5\% = 23,80 \text{ zł}$$

Karta podatkowa

Podatnicy opodatkowani kartą podatkową mają możliwość obniżyć kartę o kwotę stanowiącą 19% składki na ubezpieczenie zdrowotne zapłacone w roku podatkowym zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z tytułu opodatkowania w formie karty podatkowej.

5. Ponowny wybór formy opodatkowania na 2022 r.

W związku ze zmianami wprowadzonymi w trakcie roku, które spowodowały, że wybór formy opodatkowania przez przedsiębiorców mógł okazać się dla nich niekorzystny, w ramach Polskiego Ładu 2.0 wprowadzono możliwość zmiany formy opodatkowania dla:

a) podatników stosujących opodatkowanie podatkiem liniowym

Podatnicy stosujący w 2022 r. opodatkowanie podatkiem liniowym, mogą dokonać zmiany formy opodatkowania na skalę podatkową za cały 2022 r. Muszą jednak o tej decyzji poinformować właściwego naczelnika urzędu skarbowego w zeznaniu rocznym składanym za 2022 r.

Podkreślić należy, że wybór dokonany po złożeniu zeznania, w którym podatnik wykazał przychody z pozarolniczej działalności gospodarczej na zasadach przewidzianych dla podatku liniowego, nie wywoła skutku prawnego. Innymi słowy, jeśli podatnik stosujący w 2022 r. opodatkowanie podatkiem liniowym złoży zeznanie roczne PIT-36L za 2022 r. utraci możliwość zmiany, nawet jeśli nie minie jeszcze ustawowy termin na złożenie zeznania rocznego.

Podatnik, który zdecydował się na dokonanie zmiany powinien zatem złożyć zeznanie roczne PIT-36, wykazując w nim zaliczki należne i zapłacone na zasadach przewidzianych dla podatku liniowego. Nie ma konieczności przeliczania ich według zasad obowiązujących przy opodatkowaniu według skali podatkowej.

Co również istotne, wybór nie dotyczy lat następnych. Zatem podatnik, który chce stosować opodatkowanie wg skali podatkowej w roku 2023 powinien dokonać zmiany na dotychczasowych zasadach poprzez zmianę danych w CEIDG.

Zmiana taka będzie wiązała się również z **korektą składki zdrowotnej oraz ewentualną jej dopłatą**. Korektę tą podatnik zobowiązany będzie złożyć w terminie złożenia zeznania PIT-36. Sposób ustalania składki zdrowotnej - właściwy dla opodatkowania skalą podatkową.

b) dla podatników stosujących opodatkowanie w formie ryczału od przychodów ewidencjonowanych

Wariant 1

Podatnicy stosujący w 2022 r. opodatkowanie w formie ryczału od przychodów ewidencjonowanych, również mogą dokonać zmiany formy opodatkowania za 2022 r. na skalę podatkową. Ta grupa podatników także **zobowiązana jest do poinformowania o tej decyzji właściwego naczelnika urzędu skarbowego w zeznaniu rocznym za 2022 r.**

Podobnie jak w przypadku podatników opodatkowanych podatkiem liniowym, wybór dokonany po złożeniu zeznania, w którym podatnik wykazał przychody z pozarolniczej działalności gospodarczej na zasadach przewidzianych dla ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych, nie wywoła skutku prawnego. Innymi słowy, jeśli podatnik stosujący w 2022 r. opodatkowanie ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych złoży zeznanie roczne PIT-28 za 2022 r. utraci możliwość zmiany, nawet jeśli nie minie jeszcze ustawowy termin na złożenie zeznania rocznego.

Zatem podatnik który zdecydował się na dokonanie zmiany powinien złożyć zeznanie roczne PIT-36 wykazując w nim zaliczki należne i zapłacone na zasadach przewidzianych dla ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych, a także osiągnięty dochód (lub poniesioną stratę) obliczony na podstawie art. 24 ust. 2-2b ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Podatnik taki musi również zaprowadzić podatkową księgę przychodów i rozchodów za 2022 r. Ma on prawo również uwzględnić w rozliczeniu różnice remanentowe. Przy czym, jeżeli podatnik sporządził remanent towarów handlowych, materiałów (surowców) podstawowych i pomocniczych, półwyrobów, produkcji w toku, wyrobów gotowych, braków i odpadków na dzień 31 grudnia 2021 r., przyjmuje się, że jest to remanent sporządzony na dzień 1 stycznia 2022 r. Jeżeli natomiast podatnik nie sporządził remanentu na dzień 1 stycznia 2022 r., przyjmuje się, że wartość remanentu początkowego wynosi 0 zł.

W przypadku prowadzenia działalności w formie spółki cywilnej osób fizycznych, spółki cywilnej osób fizycznych i przedsiębiorstwa w spadku lub spółki jawnej osób fizycznych zawiadomienia o zmianie dokonują wszyscy wspólnicy.

Wybór nie dotyczy lat następnych. Zatem podatnik, który chce stosować opodatkowanie wg skali podatkowej w roku 2023 powinien dokonać zmiany na dotychczasowych zasadach poprzez zmianę danych w CEIDG.

Wariant 2

Podatnicy opodatkowani w formie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych **mogli również dokonać zmiany formy opodatkowania już w 2022 r. składając do 22 sierpnia 2022 r. oświadczenie** o rezygnacji z opodatkowania przychodów osiągniętych w okresie od 1 lipca do 31 grudnia ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych. Zmiana ta dotyczyła tylko połowy roku. Zatem podatnicy tacy, po zakończeniu roku zobowiązani będą złożyć dwa zeznania roczne:

- PIT-28 wykazując w nim przychody osiągnięte w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2022 roku oraz
- PIT-36 wykazując w nim dochody osiągnięte w okresie od 1 lipca do 31 grudnia 2022 r.

W przeciwieństwie do wariantu pierwszego, zmiana formy opodatkowania w trakcie roku, wywoła również skutek na kolejne lata. Zatem podatnik, który będzie chciał kontynuować rozliczenie w formie skali podatkowej również w 2023 r. nie będzie musiał dokonywać dodatkowych zmian w CEIDG.

Zmiany opodatkowania na skalę podatkową mogą także dokonać podatnicy osiągający w 2022 roku **przychody z najmu prywatnego**, którzy opłacali z tego tytułu ryczałt od przychodów ewidencjonowanych w trakcie roku. Wyboru dokonują oni w zeznaniu rocznym PIT-36.

Zmiana formy opodatkowania z ryczałtu na skalę podatkową, zarówno w trakcie roku jak i po jego zakończeniu będzie wiązała się również z **korektą składki zdrowotnej oraz ewentualną jej dopłatą**. Korektę tą podatnik zobowiązany będzie złożyć w terminie złożenia zeznania PIT-36.

6. Amortyzacja lokali mieszkalnych

Pośród wielu zmian, jakie wprowadził Polski Ład od 1 stycznia 2022 roku, znalazła się również zmiana w zakresie amortyzacji podatkowej polegająca na wyłączeniu z kosztów podatkowych odpisów amortyzacyjnych od budynków i lokali mieszkalnych.

Przechodząc do przepisów regulujących tą kwestię – zmianie uległ art. 22c pkt 2 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. W przepisie tym ustawodawca wskazał, że **amortyzacji nie podlegają** służące prowadzonej działalności gospodarczej lub wydzierżawiane albo wynajmowane na podstawie umowy:

- budynki mieszkalne wraz ze znajdującymi się w nich dźwigami,
- lokale mieszkalne stanowiące odrębną nieruchomość,

- spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz
- prawo do domu jednorodzinnego w spółdzielni mieszkaniowej.

Przed wprowadzeniem zmian z pkt 2 wynikało, że amortyzacji nie podlegają służące prowadzonej działalności gospodarczej lub wydzierżawiane albo wynajmowane na podstawie umowy, jeżeli podatnik nie podejmie decyzji o ich amortyzowaniu:

- budynki mieszkalne wraz ze znajdującymi się w nich dźwigami lub
- lokale mieszkalne.

W obecnym stanie prawnym amortyzacji nie podlegają zatem budynki mieszkalne, lokale mieszkalne stanowiące odrębną nieruchomość, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz prawo do domu jednorodzinnego w spółdzielni mieszkaniowej.

Przepis przejściowy

Przepis przejściowy pozwala na **amortyzację budynków i lokali mieszkalnych jeszcze przez rok 2022**.
Możliwość taka odnosi się jednak do podatników, którzy są w trakcie takiej amortyzacji lub byli właścicielami budynków i lokali mieszkalnych przed 2022 rokiem i zaczęli je amortyzować w roku 2022.

Budynki i lokale mieszkalne nabyte w 2022 roku nie mogą być amortyzowane. Przepis przejściowy ich bowiem nie dotyczy.

7. Ulga na zabytki czyli tzw. “Pałacyk plus”

Ulga na zabytki zwana również ulgą Pałacyk plus skierowana jest **do właścicieli lub współwłaścicieli nieruchomości zabytkowych**, którzy są podatnikami podatku dochodowego od osób fizycznych i opłacają podatek według skali podatkowej, podatek liniowy lub ryczałt od przychodów ewidencjonowanych.

Polega ona na odliczeniu przez właścicieli lub współwłaścicieli zabytków nieruchomych od podstawy opodatkowania wydatków poniesionych na:

- wpłaty na fundusz remontowy wspólnoty mieszkaniowej lub spółdzielni mieszkaniowej utworzony, zgodnie z odrębnymi przepisami, dla zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru zabytków lub znajdującego się w ewidencji zabytków – do wysokości 50% udokumentowanych wydatków,

- prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane w zabytku nieruchomym wpisanym do rejestru zabytków lub znajdującym się ewidencji zabytków – do wysokości 50% udokumentowanych wydatków,
- odpłatne nabycie zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru zabytków lub udziału w takim zabytku, pod warunkiem że podatnik na nabytą nieruchomość poniósł wydatek, o charakterze remontowo-konserwatorskim – odliczenie nie może przekroczyć iloczynu kwoty 500 zł i liczby metrów kwadratowych powierzchni użytkowej zabytku nieruchomego, nie więcej jednak niż 500.000 zł na wszystkie wydatki poniesione z tego tytułu.

W przypadku wydatków na prace konserwatorskie restauratorskie lub roboty budowlane podatnik musi spełniać dodatkowe warunki:

- posiadać sporządzone na piśmie pozwolenie wojewódzkiego konserwatora zabytków na prowadzenie tych prac, w przypadku zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru zabytków,
- posiadać sporządzone na piśmie zalecenia konserwatorskie, w przypadku zabytku nieruchomego znajdującego się w wojewódzkiej lub gminnej ewidencji zabytków,

Ulga nie przysługuje, jeśli wydatki:

- zostały odliczone od przychodu na podstawie ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym,
- zostały uwzględnione przez podatnika w związku z korzystaniem z ulg podatkowych w rozumieniu Ordynacji podatkowej,
- wykraczają poza zakres prac i robót określonych w pozwoleniu wojewódzkiego konserwatora zabytków lub zaleceniach konserwatorskich,
- zostały sfinansowane, dofinansowane lub zwrócone podatnikowi w jakiegokolwiek formie.

W przypadku małżonków między którymi istnieje wspólność majątkowa, wydatki uprawniające do skorzystania z ulgi mogą odliczyć w częściach równych lub w dowolnej proporcji przez nich ustalonej, bez względu na to, czy dokument potwierdzający poniesienie wydatku został wystawiony na imię obydwójga małżonków lub jednego z nich.

Jeśli kwota rocznego dochodu/przychodu podatnika jest niższa niż kwota przysługującego odliczenia, podatnik może odliczać kwotę nieznajdującą pokrycia w rocznym dochodzie/przychodzie maksymalnie **przez sześć kolejnych lat**, licząc od końca roku podatkowego, w którym po raz pierwszy dokonano odliczenia.

Z uwagi na krytyczną opinię społeczeństwa w odniesieniu do ulgi na zabytki, ustawodawca w ramach ustawy z dnia 9 czerwca 2022 roku o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw wprowadził jej **modyfikację**. Zmiany wejdą w życie od 1 stycznia 2023 roku. Zgodnie natomiast ze wskazaną ustawą (art. 20) do wydatków uprawniających do skorzystania z ulgi na zabytki poniesionych do dnia 31 grudnia 2022 r. zastosowanie mają przepisy w brzmieniu dotychczasowym.

Od 2023 roku w ramach ulgi nie będzie można odliczyć wydatków na odpłatne nabycie zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru zabytków lub udziału w takim zabytku. Natomiast w odniesieniu do wydatków na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane, w celu skorzystania z ulgi konieczne będzie posiadanie również zaświadczenia wojewódzkiego konserwatora zabytków potwierdzającego wykonanie odpowiednio tych prac lub robót.

8. Inne ulgi podatkowe

Polski Ład wprowadził również nowe ulgi podatkowe lub też zmodyfikował te już istniejące. Tematowi ulg z których podatnik będzie mógł skorzystać w zeznaniu rocznym, poświęcę jednak osobne szkolenie.

9. Elektronizacja ewidencji księgowych

Przepisy Polskiego Ładu wprowadziły obowiązek prowadzenia ksiąg podatkowych, tj. ksiąg rachunkowych, podatkowej księgi przychodów i rozchodów, ewidencji przychodów, ewidencji/wykazu środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych (uproszczonych ewidencji podatkowych) przy użyciu programów komputerowych oraz ich przesyłania za pomocą środków komunikacji elektronicznej w postaci elektronicznej do urzędów skarbowych. Obowiązek ten ma zostać realizowany generalnie po zamknięciu każdego miesiąca (kwartału) oraz roku podatkowego.

Nowe regulacje miały zostać wprowadzone od 1 stycznia 2023 r. Jednak przesunięte zostały na 2025 r.

10. Sprzedaż auta poleasingowego - skutki podatkowe wprowadzone Polskim Ładem

Zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych za przychód z działalności, uważa się kwoty należne, choćby nie zostały faktycznie otrzymane, po wyłączeniu wartości zwróconych towarów, udzielonych bonifikat i skont. Przy czym u podatników dokonujących sprzedaży towarów i usług opodatkowanych podatkiem od towarów i usług za przychód z tej sprzedaży uważa się przychód pomniejszony o należny podatek od towarów i usług.

Natomiast w art. 14 ust. 2 ww. ustawy wskazano co poza powyższym także stanowi przychód z działalności gospodarczej. Przepisy Polskiego Ładu wprowadziły w tym katalogu dodatkowe pozycje. Wśród nich znajduje się pkt 19, zgodnie z którym przychody z działalności gospodarczej stanowią: przychody z odpłatnego zbycia składników będących rzeczami ruchomymi, wykorzystywanych na potrzeby związane z działalnością gospodarczą lub przy prowadzeniu działów specjalnych produkcji rolnej, na podstawie umowy, o której mowa w art. 23b ust. 1, przy czym przy określaniu wysokości przychodów przepisy ust. 1 i art. 19 stosuje się odpowiednio;

Umowa na którą wskazuje przepis, to umowa leasingu operacyjnego.

Należy jednak zaznaczyć, że **wskazane uregulowania dotyczą wyłącznie składników wykupionych z leasingu po 31 grudnia 2021 roku**. Nie ma natomiast znaczenia data zawarcia umowy leasingowej. Rozwiązanie takie ustawodawca wskazał w art. 51 Polskiego Ładu.

Czyli w określeniu skutków w zakresie podatku dochodowego kluczowy będzie moment, w którym nastąpił wykup samochodu z leasingu.

Wariant I - Wykup nastąpił do końca 2021 r.

W takiej sytuacji sprzedaż należy rozliczyć na zasadach obowiązujących w 2021 r.

Jeśli zatem podatnik wykupił samochód z leasingu i wprowadził go do ewidencji środków trwałych, w wyniku sprzedaży w 2022 roku powstanie przychód z działalności gospodarczej w wysokości kwoty uzyskanej ze sprzedaży (art.14 ust. 2 pkt 1).

Jeśli podatnik wykupił samochód z leasingu w 2021 r., wprowadził go do ewidencji środków trwałych, a po jakimś czasie przekazał na potrzeby prywatne, w momencie sprzedaży również powstanie przychód z działalności gospodarczej. Wynika to z przepisów określonych w art. 10 ust. 2 pkt. 3 zgodnie z którym nie traktuje się jako przychód z odpłatnego zbycia rzeczy, przychodu z odpłatnego zbycia składników majątku, o których mowa w art. 14 ust. 2 pkt 1, nawet jeżeli przed zbyciem zostały wycofane z działalności gospodarczej, a między pierwszym dniem miesiąca następującego po miesiącu, w którym składniki majątku zostały wycofane z działalności i dniem ich odpłatnego zbycia nie upłynęło 6 lat. Tak więc przychód powstały w wyniku takiej sprzedaży, jeżeli dojdzie do niej w okresie 6 lat licząc od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu w którym został wycofany z działalności a odpłatnym zbyciem, traktowany jest jako przychód z działalności gospodarczej.

Jeśli natomiast samochód został wykupiony z leasingu prywatnie i nigdy nie został wprowadzony do ewidencji środków trwałych jego sprzedaż nie będzie przychodem z działalności gospodarczej. W momencie sprzedaży rozpoznany natomiast zostanie przychód z odpłatnego zbycia innych rzeczy (art. 10 ust. 1 pkt 8 lit. d), ale tylko jeśli do sprzedaży dojdzie przed upływem pół roku, licząc od końca miesiąca, w którym nastąpiło jego nabycie.

Jeśli do sprzedaży dojdzie po upływie tego czasu, przychód nie zostanie rozpoznany w ogóle.

Wariant II - Wykup nastąpił po 31 grudnia 2021 roku

Jeżeli do wykupu samochodu z leasingu doszło w 2022 roku lub dojdzie do niego w latach kolejnych to zgodnie z przepisami wprowadzonymi w ramach Polskiego Ładu **sprzedaż samochodu zawsze skutkować będzie powstaniem przychodu z działalności gospodarczej**, chyba że do sprzedaży dojdzie po upływie czasu określonego w przepisach.

Temat ten omówiony został w tygodniówce 7/2022 - tam też przedstawione zostały liczne przykłady obrazujące skutki podatkowe sprzedaży auta poleasingowego w powyższych wariantach. Zachęcam do zapoznania się z nimi.

11. Zmiany w zakresie cen transferowych

Zmiany w tym zakresie wprowadził Polski Ład 3.0.

Przepisy odnoszące się do cen transferowych znajdują się w art. 23m-23zf ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

W świetle tych przepisów **cena transferowa** oznacza rezultat finansowy warunków ustalonych lub narzuconych w wyniku istniejących powiązań, w tym cenę, wynagrodzenie, wynik finansowy lub wskaźnik finansowy.

W związku z ustawą z dnia 7 października 2022 r.:

- **Uchylono przepisy o tzw. pośrednich transakcjach rajowych**

Z przepisów obowiązujących przed nowelizacją wynikało, że:

Bezpośrednie transakcje rajowe to transakcje z podmiotem mającym miejsce zamieszkania, siedzibę lub zarząd na terytorium lub w kraju stosującym szkodliwą konkurencję podatkową, czyli w rajach podatkowych, jeżeli wartość takiej transakcji w danym roku podatkowym przekroczyła 100.000 zł,

Natomiast **pośrednie transakcje rajowe** to transakcje, w których występuje tzw. rzeczywisty właściciel mający miejsce zamieszkania, siedzibę lub zarząd na terytorium lub w kraju stosującym szkodliwą konkurencję podatkową. W tym przypadku próg transakcji został ustalony na poziomie 500.000 zł. Jednocześnie w ustawie wskazano, że domniemywa się, że rzeczywisty właściciel ma miejsce zamieszkania, siedzibę lub zarząd na terytorium lub w kraju stosującym szkodliwą konkurencję podatkową, jeżeli druga strona transakcji, dokonuje w roku podatkowym rozliczeń z podmiotem mającym siedzibę lub zarząd w raju podatkowym. Przy ustalaniu tych okoliczności podatnik lub spółka niebędąca osobą prawną są obowiązani do dochowania należytej staranności.

Jak wskazywał art. 23u ustawy o pdof przed zmianą, regulacjami dotyczącymi cen transferowych (obok zawieranych przez podmioty krajowe transakcji z podmiotami z nimi powiązanymi czyli transakcji kontrolowanych) objęte są również transakcje z podmiotami niepowiązanymi:

- mającymi miejsce zamieszkania, siedzibę lub zarząd na terytorium lub w kraju stosującym szkodliwą konkurencję podatkową lub
- innymi niż mający miejsce zamieszkania, siedzibę lub zarząd na terytorium lub w kraju stosującym szkodliwą konkurencję podatkową, jeżeli rzeczywisty właściciel ma miejsce zamieszkania, siedzibę lub zarząd na terytorium lub w kraju stosującym szkodliwą konkurencję podatkową.

Jednocześnie z art. 23za ustawy o pdof wynikał obowiązek sporządzania lokalnej dokumentacji cen transferowych do realizowanych zgodnie z wskazaną powyżej definicją:

- bezpośrednich transakcji rajowych,
- pośrednich transakcji rajowych.

Przepisy dot. pośrednich transakcji rajowych oraz obowiązku ich dokumentowania zostały jednak uchylone z mocą wsteczną od 1 stycznia 2021 r.

- **Zwiększono zakres kwalifikowania transakcji do bezpośrednich transakcji rajowych**

Jednocześnie ustawodawca poszerzył katalog transakcji podlegających kwalifikowaniu do bezpośrednich transakcji rajowych (art. 23u ustawy o pdof).

Przed nowelizacją, poza **transakcjami kontrolowanymi**, czyli transakcjami realizowanymi przez podmiot krajowy z podmiotem powiązonym, mającym miejsce zamieszkania, siedzibę lub zarząd na terytorium lub w kraju stosującym szkodliwą konkurencję podatkową, w tym z podmiotem posiadającym zagraniczny zakład w takim raju podatkowym, do bezpośrednich transakcji rajowych zaliczało się również **transakcje niekontrolowane** czyli transakcje realizowane przez podmiot krajowy z podmiotem niepowiązonym, mającym miejsce zamieszkania, siedzibę lub zarząd na terytorium lub w kraju stosującym szkodliwą konkurencję podatkową.

Zgodnie z nowelizacją, w zakresie bezpośrednich transakcji rajowych, uwzględnić należy również **transakcje krajowego podmiotu z zagranicznym zakładem podmiotu powiązanego lub niepowiązanego**, jeśli taki zagraniczny zakład położony jest na terytorium lub w kraju stosującym szkodliwą konkurencję podatkową.

W art. 22 ust. 2 ustawy nowelizującej wskazano natomiast, że w przypadku transakcji kontrolowanych i transakcji, innych niż transakcje kontrolowane, z zagranicznym zakładem położonym na terytorium lub w kraju stosującym szkodliwą konkurencję podatkową, znowelizowane przepisy stosuje się do transakcji rozpoczętych i niezakończonych przed dniem 1 stycznia 2023 r., w zakresie tej części tych transakcji, które są realizowane w roku podatkowym rozpoczynającym się po dniu 31 grudnia 2022 r., lub transakcji rozpoczętych po dniu 31 grudnia 2022 r.

- **Zwiększono progi dokumentacyjne bezpośrednich transakcji rajowych**

Przed nowelizacją, z przepisów (art. 23w ust. 2a, art. 23za ust. 1 ustawy o pdof) wynikało, że w przypadku bezpośrednich transakcji rajowych próg dokumentacyjny wynosi 100.000 zł, niezależnie od rodzaju transakcji.

Aktualnie próg dokumentacyjny dla takich transakcji wynosi:

- 2.500.000 zł - w przypadku transakcji finansowej,
- 500.000 zł - w przypadku transakcji innej niż transakcja finansowa.

Nowe progi mają zastosowanie również do transakcji wcześniejszych. W art. 22 ust. 1 ustawy nowelizującej wskazano bowiem, że należy je stosować do transakcji rozpoczętych i niezakończonych przed dniem 1 stycznia 2021 r., w zakresie tej części tych transakcji, które są realizowane w roku podatkowym rozpoczynającym się po dniu 31 grudnia 2020 r., lub rozpoczętych po dniu 31 grudnia 2020 r.

Jak przedsiębiorca powinien naliczyć podatek za 2022 r. w - analiza na praktycznych przykładach dla różnych form opodatkowania

Podatek liniowy

Przychody osiągnięte w 2022 r: 500.000 zł.

Koszty poniesione w 2022 r: 200.000 zł.

Składki zapłacone na ub. społeczne zapłacone w 2022 r.: 13.364,90 zł.

Składki zapłacone na ub. zdrowotne: 9.800 zł. (limit odliczenia 8.700 zł.)

Remanent na dzień 01.01.2022 r.: 30.000 zł.

Remanent na dzień 31.12.2022 r.: 50.000 zł.

Podstawa obliczenia podatku wynosi:

Przychody - koszty - składki zapłacone na ub. społeczne - składki zapłacone na ub. zdrowotne do limitu 8.700 zł. + różnica pomiędzy wartością rewanentu końcowego i początkowego

$500.000 - 200.000 - 13.364,90 - 8.700 + (50.000 - 30.000) = 297.935 \text{ zł}$ (po zaokr. do pełnych zł.)

Podatek za 2022 rok wynosi:

$297.935 \times 19\% = 56.608 \text{ zł}$. (po zaokr. do pełnych zł.)

Skala podatkowa

Przychody osiągnięte w 2022 r: 200.000 zł.

Koszty poniesione w 2022 r: 60.000 zł.

Składki zapłacone na ub. społeczne zapłacone w 2022 r.: 13.364,90 zł.

Składki zapłacone na ub. zdrowotne: 9000 zł. (nie podlegają odliczeniu w żadnej kwocie)

Remanent na dzień 01.01.2022 r.: 60.000 zł.

Remanent na dzień 31.12.2022 r.: 20.000 zł.

Podstawa obliczenia podatku wynosi:

Przychody - koszty - składki zapłacone na ub. społeczne - różnica pomiędzy wartością remanentu początkowego i końcowego

$200.000 - 60.000 - 13.364,90 - (60.000 - 20.000) = 86.635 \text{ zł. (po zaokr. do pełnych zł.)}$

Podatek za 2022 rok wynosi:

$(86.635 \times 12\%) - 3.600 \text{ (kwota zmniejszająca podatek)} = 6796,20 \text{ zł. (po zaokr. do pełnych zł.)}$

Ryczałt

Usługi budowlane: stawka ryczałtu 5,5%

Przychody osiągnięte w 2022 r: 350.000 zł.

Składki zapłacone na ub. społeczne zapłacone w 2022 r.: 13.364,90 zł.

Składki zapłacone na ub. zdrowotne: 11467,72 zł. (odliczeniu od przychodu podlega 50% zapłaconych składek)

Podstawa obliczenia podatku wynosi:

$350.000 - 13.364,90 - (11467,72 \times 50\%) = 330.901$ zł. (po zaokr. do pełnych zł.)

Podatek za 2022 rok wynosi:

$330.901 \times 5,5\% = 18.200$ zł. (po zaokr. do pełnych zł.)

KONSEKWENCJE PODATKOWE ZNIESIENIA STANU EPIDEMII

16 maja 2022 roku w Polsce zniesiony został stan epidemii, który obowiązywał od 20 marca 2020 r. W związku z tym pojawiły się kwestie, o których należy pamiętać. Temat ten omówiony został nie tylko w zakresie podatku dochodowego, w tygodniówce nr 8/2022 - zachęcam do zapoznania się z nim. Część preferencji wprowadzonych w związku z epidemią wygasła już 1 czerwca 2022 r., a inne obowiązują do końca 2022 lub 2023 r. Od 16 maja obowiązuje jednak stan zagrożenia epidemicznego, dlatego też część przepisów wprowadzonych w związku z epidemią nadal będzie obowiązywać.

PREFERENCJE PODATKOWE DLA POMAGAJĄCYCH UKRAINIE

Mówiąc o zmianach w PIT w 2022 r. nie sposób nie wspomnieć o preferencjach podatkowych wprowadzonych dla osób pomagających Ukrainie w związku z wojną, która nadal trwa na jej terenie. Preferencje te wprowadzone zostały Ustawą z dnia 12.03.2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Następnie zmodyfikowano je ustawą z dnia 8.04.2022 r. o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz niektórych innych ustaw.

Te kwestie również poruszone zostały na łamach tygodniówki - zachęcam więc do zapoznania się z tematem tygodnia w numerze 9/2022.

Dziękuję za uwagę

Ewelina Dulęba